

SPRAWOZDANIE

Dyrekcji szkoły wydziałowej męskiej
im. Kazimierza Wielkiego w Krakowie

za rok szkolny 1913/4.

TREŚĆ :

- I. Rozwój szkoły
- II. Kronika za rok 1913/4.
- III. Grono nauczycieli i zmiany w Gronie.
- IV. Pomnożenie środków naukowych.
- V. Opieka nad młodzieżą.
- VI. Statut dla IV. kl. wydziałowej.
- VII. Plan nauk dla IV. kl. wydziałowej.
- VIII. Książki " " " "
- IX. Klasyfikacja.

KRAKÓW 1914.

Nakładem Dyrekcji szkoły. — Drukiem Józefa Fischera.

Gmach szkoły od r. 1910.

Rozwój szkoły.

Historia szkoły i jej rozwój od czasów Kazimierza Wiel. przedstawione są w Sprawozdaniu jubileuszowym za rok szk. 1909/10.

Opis nowego gmachu znajduje się w Sprawozdaniu za rok szkolny 1910/1.

Organizacja i obsada szkoły wydziałowej omówione w Sprawozdaniu za rok szkolny 1911/12.

Akt fundacyi stypendyjnej błp. Salomona Deichesa, Regulamin „Ustroju Gminy szkolnej“ i Regulamin szkoły im. Kazimierza W. zawiera Sprawozdanie za rok szkolny 1912/3.

Objawem stanowczym i rozstrzygającym a zarazem chlubnym dowodem, że tutejsza szkoła spełnia w zupełności swoje zadanie cywilizacyjne, swoją misję kulturalną w bardzo trudnych warunkach środowiska, w jakiej się znajduje, jest jej trwały i bezustanny rozwój, który się stale zaznacza od lat kilkunastu z roku na rok nie tylko wzrostem liczby uczniów i oddziałów równorzędnych, ale i klas wyższych t. j. wyższych stopni nauki.

Świeżym dowodem tego rozwoju jest, że dzięki życzliwości i opiece C. k. Inspektora szkół W. Pana Juliana Dobrzańskiego, Świet. Reprezentacyi miejskiej i Wys. c. k. Rady szkolnej krajowej ubiegły rok znowu zaznaczyć może ważny krok naprzód przez utworzenie IV. klasy wydziałowej.

Na mocy uchwały Świet. Rady miejskiej z dn. 12. IV. i z dn. 21. VII. 1913. Wys. c. k. Rada szk. kraj. wydała następujące orzeczenie:

Odpis

pisma c. k. Rady szkolnej krajowej we Lwowie z dnia 20. września 1913 L. 8565/II., wystosowanego do c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie.

Załatwiając sprawozdanie z 2. września 1913 L. 4901, c. k. Rada szkolna krajowa zezwała na otwarcie prowizorycznej czwartej klasy wydziałowej w szkole wydziałowej męskiej im. Kazimierza W. w roku szkolnym 1913/14.

W myśl postanowień art. 14. ustawy z 23 maja 1895. Dz. u. kr. Nr. 57. i uchwały Rady miejskiej z 21. lipca 1913. i uchwały Sekcyi szkolnej Rady miejskiej z dnia 29. lipca 1913. obowiązana jest gmina Krakowa własnym kosztem utrzymywać rzeczoną klasę, mianowicie dostarczyć dla niej osobnej, należycie urządzonej

sali naukowej, rzeczowych potrzeb, pokrywać honorarya docentów i remuneracye dla dyrektora wspomnianej szkoły wydziałowej, dostarczać przyborów naukowych, a nadto uiścić do końca grudnia b. r. w tamtejszej filialnej Kasie krajowej na rzecz funduszu szkolnego krajowego łączną kwotę 1560 K. słowami tysiąc pięćset sześćdziesiąt koron t. j. na opłacenie jednej siły nauczycielskiej 1540 K. i na wydatki kancelaryjne 20 K.

Przypis prestacyi zarządzi Wydział krajowy.

Nauczyciel nadetatowy, przeznaczony dla rzeczoney prowizorycznej czwartej klasy wydziałowej męskiej, winien bezwarunkowo posiadać patent kwalifikacyjny dla szkół wydziałowych.

Na częściowe pokrycie wydatków będzie gmina miasta Krakowa w myśl postanowień art. 26. ustawy z 23. maja 1895. Dz. u. kr. Nr. 57. i uchwały Rady miejskiej z 29. lipca b. r. pobierać od każdego ucznia, zapisanego do prowizorycznej IV. klasy wydziałowej rzeczoney szkoły, opłatę szkolną po 20. K. rocznie, w dwóch ratach półrocznych, od której to opłaty może uwolnić Sekcja Rady miejskiej w części lub w całości.

Opłaty te wpływać będą do Kasy miejskiej.

Niepokryte opłatami uczniów resztę kosztów utrzymania rzeczoney klasy pokryje gmina miasta Krakowa z własnych funduszów poza konkurencyą szkolną. — Przytem zaznacza się, że w myśl cytowanych wyżej postanowień ustawy z 23. maja 1895 Nr. 57. Dz. u. kr. gmina miasta Krakowa obowiązana jest pokryć powyższe wydatki bezzwrotnie a nie zaliczkowo.

Reskrypt niniejszy zaintymuje c. k. Rada szkolna okręgowa za rewersem Gminie miasta Krakowa i wyda dalsze zarządzenia, oraz dopilnuje, aby prestacyę w kwocie 1560 K. złożono w nieprzekraczalnym terminie do końca grudnia b. r.

L. 5474.

Kraków, dnia 29. września 1913.

Dyrekcya szkoły wydziałowej im. Kazimierza W.

w KRAKOWIE

udziela się do wiadomości.

Z c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej

w. z. Szarski.

Kronika szkoły.

W myśl ogłoszenia c. k. Rady szkolnej okręgowej z dnia 1. sierpnia 1913. L. 3938. wpisy do szkoły pospolitej i wydziałowej odbywały się w dniach 29, 30. i 31. sierpnia.

Rok szkolny rozpoczął się dnia 1. września nabożeństwem w kościele Bożego Ciała, a nauka rozpoczęła się dnia 2 września.

Od początku roku szkoln. wprowadzono we wszystkich klasach wydziałowych „Ustrój gminny“, który okazał się bardzo korzystnym dla wpływu wychowawczego.

Dnia 9. IX. 1913. jako w wigilię śmierci śp. Ces. Elżbiety młodzież była na żałobnym nabożeństwie w kościele Bożego Ciała.

Dnia 4. X. 1913. jako w dniu imienin Najaśn. Pana Cesarza Franciszka Józefa I. młodzież była na uroczystym nabożeństwie w kościele Bożego Ciała.

Dnia 15. X. 1913. jako w rocznicę śmierci nieśmiertelnej pamięci bohatera Tadeusza Kościuszki młodzież uczestniczyła w nabożeństwie za spokój duszy, odprawionem w katedrze na Wawelu.

C. k. Rada szk. okr. z dnia 19. XI 1913. L. 4706. zarządza, że w bież. roku szkolnym odbędą się egzamina nadwyzczajne z klas wydziałowych w tut. szkole.

Dnia 13. i 14. maja 1914. odbyła się krajowa konferencja nauczycielska pod przewodnictwem J. W. P. Rady Dworu Mieczysława Zaleskiego w szkole wydział im. św. Floryana.

C. k. Rada szk. okr. z dn. 18. V. 1914. L. 2886. udziela dyrektorowi szkoły S. Spitzerowi jednomiesięcznego urlopu.

Dnia 5. VI. 1914. odbyła się konferencja dyrektorów i kierowników wszystkich szkół w sprawach sanitarnych.

C. k. Rada szk. okr. z dn. 6. VI. 1914. L. 2131. zarządza, że zakończenie roku szkolnego odbędzie się dnia 26. VI. 1914.

Biblioteka dla uczniów w liczy około 300 tomów.

W bieżącym roku została biblioteka zasiloną 50-ciu tomami wydawnictwa „Dla młodzieży szkolnej“. Wskutek rozszerzania się chorób zakaźnych wstrzymano za poradą lekarza szkolnego wypożyczanie książek. Dr. Liebermann zaprojektował, aby książki po oddaniu natychmiast dezynfekowano parą formalinową w odpowiednio skonstruowanych szafkach.

Oprócz głównej biblioteki były także biblioteki klasowe w klasach III. A. i IV-tej posp. oraz w I. A. i I. B. wydz. Każda z tych bibliotek liczy przeciętnie około 80. tomów. Z tych bibliotek korzystali uczniowie dotyczących klas przez wzajemną wymianę.

Biblioteka nauczycieli liczy 254 tomów.

Grono nauczycieli

w roku szkolnym 1913/4.

Dyrektor: Spitzer Salomon, uczył języka polskiego w kl. IV wydział w 5 g. tyg.

Katecheta: Ks. Drożdż Józef. kan. regul., uczył religii we wszystkich klasach pospolitych i wydziałowych w 16 godz. i miewał dwie egzorty tyg.

Nauczyciel religii mojż.: Adler Samuel, uczył religii we wszystkich klasach pospolitych i wydziałowych w 16 g. i miewał dwie egzorty tyg.

Nauczyciele stali w klasach wydziałowych.

Kowalski Franciszek, gosp. kl. II. wydz., uczył rachunków w kl. I. wyd. A. i B. w kl. II. w. i kl. III w. po 3 g. historii naturalnej w kl. I. A i B. po 2 g. oraz fizyki i chemii w kl. II. w. po 3 g. razem 21 g. tygodniowo.

Silberstein Leon, gospodarz kl. III wydz., uczył w tej klasie języka niemieckiego po 5 g. i rysunków geometrycznych 4 g. oraz rysunków geometr. w kl. I. A., kl. I. B. i kl. II. w. po 4 g. razem 21 g. tyg.

Szado Józef Bronisława, gosp. kl. I. wyd. A., uczył tamże języka polskiego po 3 g. niemieckiego po 5 g., historii polskiej po 2 g. i geografii 1 g. w kl. III. języka po 3 g. historii powszechnej 1 g. geografii, 1 g. a w kl. IV. wyd. historii powsz. po 2 g. i geografii 1 g. razem 20 g. tyg.

Nauczyciele stali w klasach pospolitych.

Dziedzic Jan, gosp. kl. II. posp. A., uczył tamże wszystkich przedmiotów 19 g. oraz śpiewu we wszystkich klasach wydziałowych 4 g. razem 23 g. tyg.

Fiedler Efraim, gosp. kl. III. A. posp., gdzie uczył wszystkich przedmiotów 22 g., w kl. IV. posp. śpiewu 1 godz. a w II w. kaligrafii 1 g. razem 24 g. tyg. Ponadto udzielał w kl. III w. nauki algebry w 4 g. i slōjdu kartonowego w kl. II. w. 4 g. tyg.

Wohlmut Dawid gosp. kl. IV. wydz., gdzie uczył języka niemieckiego 5 g., rachunków 2 g. geometrii 2 g. historii nat. 2 g. fizyki 2 g. chemii 2 g. i algebry 3 g., oraz w kl.

III. w. fizyki 1 g. i chemii 1 g. razem w 20 g. tyg.

Zieliński Kazimierz, gosp. kl. I. A. posp. uczył w tej klasie wszystkich przedmiotów 16 g. czyt. pisania w kl. II. p. B. 1 g. rysunków odręcz. w kl. II. w., 4 g. i kaligrafii w kl. I. w. A. i B. po 1 g. razem 23 g. tyg., oraz slōjdu drzewnego w kl. I. w. A. i B. 4 g. tyg.

Nauczyciele tymczasowi:

Kościółek Aleksander, gosp. kl. III. posp. B., uczył tamże wszystkich przedmiotów 16 g. z wyjątkiem języka niemieck. śpiewu i gimnastyki; uczył rysunków odręcznych w kl. I. w. A. i B. po 4 g. i śpiewu w kl. I. posp. B. 1 g., razem 25 g. tyg.

Lesiecki Rudolf, gosp. kl. II. B. posp. uczył tamże wszystkich przedmiotów 17 g. w. ki. III. wydz. rysunków po 4 g. i kaligrafii 1 g. oraz 2 g. rysunków odręcznych w kl. IV w., razem w 24 g. tyg.

Markheim Michał, gosp. kl. I. B. posp. uczył tam wszystkich przedmiotów z wyjątkiem śpiewu, oraz języka niemieckiego 6 g., śpiewu 1 g. i gimnastyki 1 g., w kl. III. B. posp. razem 23 g. tyg.

Morecki Maksymilian gosp. kl. I. wydz. B. uczył tamże języka polskiego 3 g., języka niemieckiego 5 g. historii polskiej 2 g. i geografii 1 g. a w kl. II. wydz. języka polskiego 3 g., niemieckiego 5 g. i geografii 1 g. razem w 20 g. tygodniowo.

Silberman Jakób, gosp. kl. IV. posp., uczył tamże wszystkich przedmiotów 22 g. z wyjątkiem śpiewu, nadto w kl. II. wydz. 2 g. historii powszechnej, razem w 24 g. tyg.

Lekarz szkolny: Dr. Emil Lieberman.

Zmiany w Gronie.

C. k. Rada szk. okr. z dnia 10. VII. 1913. L. 1624. mianuje p. M. Moreckiego tymczasowym naucz. tut. szkoły.

C. k. Rada szk. kraj. dekretem z dnia 8. VI. 1913. L. 10048. I. przyznaje dyrekt. S. Spitzerowi wyższy stopień płacy.

C. k. Rada szk. kraj. z dnia 29. VII. 1913. L. 14133 przyznaje IV. pięciolecie S. Spitzerowi i L. Silbersteinowi.

C. k. Rada szk. okr. z dnia 10. X. 1913. L. 5621. mianuje p. Rudolfa Lesieckiego tymczasowym nauczycielem tut. szkoły.

Opieka nad młodzieżą.

Troska o pomyślny rozwój szkoły pod względem intelektualnym i moralnym jest dla Grona nauczycieli nieustającą. Starania w tym kierunku są tem trudniejsze, że szkoła nasza mieści się w samym środowisku dawnego ghetta. Szkoła musi walczyć nie tylko z trudnościami językowymi, często z przesądami religijnymi, ale jeszcze bardziej z nędzą materyalną, która w tej dzielnicy ma właściwe siedlisko.

Grono nauczycieli, świadome swego wzniosłego powołania w misji kulturalnej, nie zraża się bynajmniej temi przeciwnościami, lecz wytrwale i skutecznie pracuje nad osiągnięciem celu swego zadania.

Szkoła nieustrudzenie stosuje wszelkie moralne środki i wyteża usiłowania swoje w rozlicznych kierunkach wychowawczych, aby młodzież nie tylko kształcić intelektualnie, ale także wychować na pożytecznych członków społeczeństwa, przysposabiając ją do praktycznych zadań życia.

Niepomyślnym warunkom lokalnym przypisać należy, iż owoc pracy jeszcze niestety nie odpowiada wyteżonym usiłowaniom Grona nauczycieli.

Miarą usiłowań Grona nauczycieli na korzyść uczniów może być niniejsze sprawozdanie, wskazujące pokrótce, w jak rozlicznych kierunkach starania zdążają do popierania dobra moralnego młodzieży.

Należy też z pełnem uznaniem stwierdzić, że społeczeństwo również wielokrotnymi sposobami przychodzi w pomoc dążeniom szkoły.

Uwzględniając okoliczność, że rodzicom uczniów tutejszej szkoły trudno przychodzi w ściśle oznaczonym czasie wśród tygodnia zasięgnąć wiadomości o nauce i zachowaniu się synów, pragnąc jednak utrzymać kontakt z domem rodzicielskim i spowodować opiekę domową do współdziałania wychowawczego ze szkołą, Grono nauczycieli udzielało wiadomości rodzicom i opiekunom z reguły w pierwszą sobotę każdego miesiąca, informując o postępach i obyczajach uczniów i dając odpowiednie wskazówki, a nadto nie stawiano trudności każdej chwili, gdy kto zasięgał wiadomości.

Aby w młodzieży wzbudzić poczucie osobistej godności i wywołać poważny nastrój, aby ją spowodować do statecznego zachowania się przez szlachetne współzawodnictwo a odwieść od pustoty i płochych wybryków, zaprowadzono dla całej szkoły »Regulamin« a dla klas działających »Ustrój gminny«.

Mając na oku względy utylitarne i ekonomiczno-gospodarcze społeczeństwa w szerszym zakresie i na przyszłość, kontynuowano szkolną Kasę oszczędności.

W roku szkolnym 1912/3. złożyło 254 uczniów K. 1415·54. a w r. 1913/14. złożyło 197. uczniów na książeczki szkolnej kasy oszczędności kwotę 856·82 K. razem w 2. latach K. 2272·36.

Wskutek opuszczenia tutejszej szkoły przez uczniów, wstępujących do innych zakładów naukowych, wypł. tymże kwotę 685 47. K.

Obecny zaś stan kasy wynosi wraz z pozostałością z poprzedniego roku szkolnego K. 1586·89.

C. k. Rada szkolna okręg. okólnikiem z dnia 25. VII. 1913. L. 4576. komunikuje reskrypt c. k. Rady szk. kraj. z dn. 9. V. 1913. L. 7367/IV. zakazujący uczniom uczęszczania do t. zw. kabaretów.

C. k. Rada szk. okr. z dn. 1. VIII. 1913. L. 4567. poleca wypełnianie kart amnestycznych dla uczniów, wstępujących po raz pierwszy do szkoły.

Miejs. Urz. zdrowia z dn. 26. VIII. 1913. L. 11090., z dnia 7. I. 1914. L. 138., z dn. 2. IV. 1914, L. 3680. i z dn. 15. IV. 1914. L. 4085. przesłał wykaz mieszkań zakażonych i pouczenia dla uczniów wyjeżdżających na święta, aby ich uchronić od zakażenia. Nadto doniesiono w b. r. szk. o 72 wypadkach chorób zakaźnych w domach, przez uczniów zamieszkanym.

C. k. Rada szk. okr. z dn. 1. IX. 1913. L. 4910. ogłasza wpisy uczniów na gimnastykę w „Sokole“.

Towarz. wsparcia bied. uczniów wyzn. moją. rozdzieliło między uczniów tut. szkoły 95 par obuwia, 16 płaszczy 18 bluzek i 24 par spodni; nadto zakupiono 96 nowych książek a z zapasów dawniejszych rozpozyczono około 200.

C. k. Rada szkolna okr. z dnia 22. X. 1913. L. 5726. poleca zwiedzenie z uczniami wystawy antialkoholowej, co też uskutecz-niono w 3 grupach pod dozorem nauczycieli i lekarza szkolnego.

Arcybractwo Miłosierdzia i Banku Pobożnego uchwałą z dnia 12. XII. 1913. L. 1237. przyznaje stypendyum z fundacyi śp. J. Dąbkowskiego w kwocie 60 K. Józefowi Długoszowi, uczniowi IV. klasy wydział.

Komitet bezpłatnej kuchni dla uczniów bez różnicy wyznania wydawał obiady od dn. 5. grudnia 1913. do dnia 27. maja 1914. między 12 uczniów tut. szkoły.

Komitet dostarczania obiadów uczniom katolickim rozdawał bezpłatne obiady 15. uczniom tut. szkoły od dnia 15. stycznia do dnia 30. marca 1914.

Magistrat reskrypt. z dnia 3. IV. 1914. L. 36904. donosi, że na przedstawienia Dyrekcyi tut. szkoły zarządziła c. k. Dyrekcyja

Policyi dla bezpieczeństwa i usunięcia gorszących widoków stały nadzór organów policyjnych przed gmachem szkolnym.

Zarząd ogródka Dra Jordana z dnia 23. IV. 1914. L. 9. donosi o rozpoczęciu robót dla 20 uczniów tut. szkoły.

Zarząd Parku Dra Jordana z dnia 1. V. 1914. donosi, że zabawy dla uczniów rozpoczną się dnia 4. maja b. r.

C. k. Rada szk. okr. z dn. 17. V. 1914. L. 2935. komunikuje okólnik c. k. Starostwa, zakazujący uczniom szkół publicznych zbierania datków po ulicach.

Spowiedź odbyła się w dniu 15. a komunia w d. 16. X. 1913. rekolekcyje w dniu 26. i 27. IV. spowiedź dnia 27. a komunia św. dn. 28. IV. spowiedź dn. 6. VI. komunia św. i bierzmowanie dnia 7. VI; nadto po raz pierwszy przystąpili do spowiedzi ucz. klasy III. posp. dnia 17. VI. a do komunii św. dnia 18. VI. 1914.

Dnia 6. VI. 1914. odbyła się wspólna konferencja dyrektorów i kierowników wszystkich szkół miejs. w sprawach sanitarnych.

C. k. Rada szk. okr. z dnia 6. VI. 1914. L. 2131. zarządza, że zakończenie roku szkolnego odbędzie się dnia 26. VI. 1914.

Celem udogodnienia młodzieży szkoły wydziałowej komunikacji z odleglejszych ulic miasta Dyrekcyja szkoły wyjednała u Świet. Dyrekcyi Tramwaju elektrycznego, że uczniowie za okazaniem odpowiedniej karty legitymacyjnej tut. szkoły mogą korzystać z biletów połowy ceny, jak uczniowie szkół średnich.

Stypendyum z funduszu b. p. Salomona Deichesa po 50. K. otrzymali:

Luks Izydor, uczeń kl. IV. posp.

Friedner Leopold » » III. wydz.

Rosenlicht Binem Leib uczeń kl. III. wydz.

Dyrekcya.

Poranki szkolne.

Hołdując zasadzie, że młodzież powinna uczyć się wcześniej odczuwać radość i troski społeczeństwa, przejmować się jego szlachetnymi pragnieniami i dążnościami, pokochać przeszłość narodu i czerpać z niej wskazania życia zarówno indywidualnego jak zbiorowego, święciła szkoła najważniejsze rocznice wydarzeń dziejowych uroczystymi obchodami. W dniu rocznicy brała udział młodzież katolicka w nabożeństwie, które umyślnie w tym celu odprawiał katecheta zakładu. Potem zgromadziła się młodzież wyższych klas szkoły ludowej i szkoły wydziałowej w odpowiednio przybranej sali szkolnej, gdzie dyrektor zakładu zagajał uroczysty poranek, zwra-

cając uwagę na ważność danego momentu dziejowego w życiu narodu. Następnie jeden z nauczycieli przedstawiał przyczyny, które ów wypadek wywołały, jego przebieg, oraz znaczenie dla kształtowania się przyszłych losów narodu. Podnosił zarazem te okoliczności, któreby oddziaływać mogły na wyrobienie stałego, szlachetnego charakteru u młodzieży i rozniecić w niej gorące pragnienia służenia ogólnej sprawie narodowej całym życiem i całym jestestwem. Okolicznościowe deklamacje, wygłaszane przez uczniów klas wydziałowych i odpowiednio pieśni patryotyczne dopełniały uroczystości, które zawsze miały przebieg podniosły i w duszach młodzieży pozostawiały niezatarte wspomnienia. W roku sprawozdawczym święcono uroczystości następujące rocznice :

Poranek ku uczczeniu setnej rocznicy śmierci ks. Józefa Poniańskiego odbył się dnia 11. października 1914.

Dyr. Spitzer w zagajeniu wskazał, że cześć dla pamięci bohaterów krzepi serca i wlewa otuchę w lepszą przyszłość. Zwłaszcza młodzież powinna karmić się ideałami, aby mogła kiedyś podjąć chlubne zadania i przejąć się szczytnymi dążeniami przewodników narodu. P. Szado w barwnych słowach skreślił postać bohaterów i przedstawił jego wielkie zamiary i zasługi dla ojczyzny. Chór uczniów pod kierunkiem p. Dziedzica odśpiewał pieśni patryotyczne.

Dnia 29. listopada 1913. odbył się poranek na cześć poległych w poswtańcu listopadowym. Dyr. Spitzer w zagajeniu wskazał, że szkoła ustawicznie przypomina ważniejsze wypadki historyczne z życia narodu, bo historia jako mistrzyni życia daje najlepsze wzory do naśladowania, pobudza do szlachetnych myśli i czynów. Przyczyny i przebieg powstania objaśnił w barwnym i zajmującym wykładzie p. Morecki a uczniowie wygłosili z werwą i z uczuciem utwory Konopnickiej. Chór uczniów pod kierunkiem p. Dziedzica odśpiewał pieśni patryotyczne, przegradzając przemówienia i deklamacje.

Dnia 30. stycznia 1914. odbył się poranek ku uczczeniu rocznicy powstania styczniowego. P. Szado nakreślił genezę i przebieg powstania, a młodzież pod kierunkiem p. Dziedzica odśpiewała szereg pieśni patryotycznych.

Dnia 2. maja 1914. zebrała się młodzież w pięknie przystrojonej sali szkolnej dla uczczenia Konstytucji 3. Maja. Dyr. Spitzer wskazał na znaczenie tego aktu prawodawstwa narodu ze względu na dobrowolne uznanie praw i wolności najszerzych warstw spo-

łeczeństwa polskiego. P. Szadło w barwnych słowach przedstawił historyczny rozwój myśli i tło pracy do powzięcia wiekopomnej uchwały. Deklamacje uczniów, przeplatane śpiewem uczniów pod kierunkiem p. Dziedzica, wypełniły resztę zajmującego poranku.

Jakób Silberman.

Wycieczki szkolne.

W dobie obecnej, gdy przyrodniczy i praktyczny kierunek zyskuje sobie coraz więcej należne stanowisko w racjonalnem kształceniu dzieci, niepodobna ułożyć programu nauki, w któryby nie wchodziło zaznajomienie dziatwy ze zjawiskami otaczającej przyrody i zastosowaniem praw jej w życiu codziennem.

W elementarnem nauczaniu, gdy myśl dziecka niezdolną jest jeszcze do przyjmowania wiedzy, ujętej w ścisły naukowy system, nauka o rzeczach i nauki z dziedziny przyrody i przemysłu kładą podwaliny pod przyszły zrąb ścisłej naukowej budowy. Jeżeli nauki te prowadzone są sposobem pogładowym, doświadczalnym, opierają się na nieustannych spostrzeżeniach dzieci nad przedmiotami i zjawiskami, stanowią niewątpliwie najwdzięczniejszy materiał nauki tak dla dzieci, jak i dla nauczyciela.

Młodzież, w której rozbudzone zainteresowanie dla zjawisk przyrody, które nauczono patrzeć na otaczający świat i spostrzegać te cudowne przejawy odradzania się przyrody, nie może doczekać się ciepłych dni wiosny. Nareszcie pola zazieleniły się, drzewa pokryły się liśćmi, na łąkach tysiące kwiatów srebrzy się i złoci; śpiewy ptaków, sznery przelatujących owadów rozlegają się w powietrzu. Na widnokreśgu sterczy wysoki komin, ziejąc kłębamii dymu, z dala dolatuje jęk maszyn, a o pewnych godzinach słychać świst syren fabrycznych. Wszystko to wabi i ęci. Dalej więc młodzi przyjaciele ruszajmy poza mury szkoły w pola i lasy, nad rzeki i stawy czytać w otwartej, cudnej księdze przyrody. Dalej do fabryk i warsztatów, do muzeów i zbiorów pamiątek, by poznać życie ludzkie, ich pracę i jej zdobycze! Jak w inne lata, tak i w roku obecnym, Grono nauczycieli tutejszej szkoły nie zapoznawało pedagogicznej doniosłości wycieczek szkolnych. Klasy pojedynczo lub zbiorowo pod opieką swoich gospodarzy, którzy przy każdej sposobności opowiadali, objaśniali i nauczali, zwiedziły sędziwy Wawel z katedrą i zamkiem, Muzeum Narodowe i Czartoryskich, Bramę Floryańską i Rondel czyli Barbakan. Zwiedzono wystawę antyalkoholiczną przy ul. Gołębiej i wystawę prac ucz. krakowskich szkół posp. i wydz. męsk. i żeńsk. urządzoną z okazji kraj. konferencji naucz. w szkole wydz. męskiej im. św. Floryana. Nie pominięto bliżej położonych fabryk; starsi uczniowie zwiedzili fabrykę maszyn L. Zieleniewskiego, fabrykę mydła G. Śmiechowskiego i Skł. gazownię i elektrownię miejską. Uczniowie klas posp. tak dla nauki, jak i dla rozrywki

i zabawy, urządzali wycieczki na Błonia, do parku Dr. Jordana i na Zabłocie. Uczniowie klasy II. i III. wydz. niemal wszystkie godz. nauki rysunków odręcznych w godz. popoł. w miesiącach wrześniu, październiku, maju i czerwcu odbywali na wolnym powietrzu, rysując z natury. Dnia 28. maja urządzono wspólną wycieczkę całej szkoły do pięknej miejscowości, o której pisze Br. Kiciński:

- 1) „W czystym miejscu
- 2) Gdzie zdrowy szuka zabaw, zdrowia szuka chory,
- 3) Tam leżą Krzeszowice. Czyżżeż odda pióro
- 4) Wdzięk, którym to ustronie ozdabiasz naturę?“

Nie też dziwnego, że zadowolenie z odniesionych wrażeń wyczytać można było z rozpromienionych oczu uczestników. Szkoda, że nadmiar książkowego materiału naukowego nie pozwalała w szerzej jeszcze mierze korzystać z wycieczek szkolnych, że poznanie dalszych okolic niedostępne jest dla młodzieży szkoły ludowej dla braku koniecznych środków materialnych.

Kazimierz Zieliński.

Wynik egzaminów nadzwyczajnych.

Z ukończonej kl. III. wydziałowej otrzymali świadectwa:

1) Gawiak Maryan,	ur. dn.	8. IX.	1882.	we Lwowie,
2) Leimann Dawid Samuel	» »	18.	V.	1894. w Krakowie,
3) Pietrzykowski Adam Jan	» »	24.	XI.	1889. „
4) Pilarski Tad. Leopold Ern.	» »	12.	XI.	1895. we Lwowie,
5) Rolland Antoni	» »	30.	V.	1890. » »

Z ukończonej kl. IV. wydziałowej otrzymali świadectwa:

6) Barowicz Wład.	ur. dn.	19 VIII.	1895.	w Jarosławiu,
7) Frisch Abraham	« «	5 VII.	1898.	w Podgórzu,
8) Kostecki Franciszek	« «	1 IV.	1873.	w Sułowie
9) Lichtig Jakób	« »	8 VIII.	1897.	w Krakowie,
10) Wałkowiński Stanisław	« »	2 II.	1894.	» »

Statut dla klasy IV. wydz.

Statut, ułożony na podstawie rozporządzenia J. E. Ministra W. i O. z dnia 26 czerwca 1903. L: 22503 dla jednorocznego kursu, połączonego z trzекlasową szkołą wydziałową męską, a zatwierdzony reskryptem Wys. c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 30. października 1906. L. 39465.

§ 1.

Czas i cel kursu.

Kurs naukowy łączy się organicznie z 3 klasową szkołą wydziałową męską jako klasa czwarta, jest jednoroczny i ma za zadanie:

a) przygotowywać frekwentantów należycie do tych wszystkich szkół fachowych wyższych, do których nie wymaga się ukończonej szkoły średniej;

b) zapewnić uczniom, wstępującym wprost do życia praktycznego, utrwalenie i pogłębienie wiadomości, nabytych w szkole wydziałowej i odpowiednie ogólne wykształcenie.

§ 2.

Warunki przyjęcia, opłaty i regulamin szkolny.

Przy wstępie do klasy IV. wymaga się:

świadczenia ukończonej pomyślnie trzeciej klasy wydziałowej (Reskr. Minister. 12. czerwca 1903. K: 22787).

Opłatę szkolną wyznacza Sekcja szkolna Rady miejs. lub uwalnia od teje.

Książki i przybory zakupują uczniowie z własnych fundusów.

Regulamin szkolny. Na tym kursie obowiązuje regulamin dla szkół wszelkiej kategorii, wydany przez c. k. Radę szkolną krajową we Lwowie w r. 1909.

Początek i koniec roku szkolnego, czas nauki tygodniowej, ferie świąteczne i wakacyjne stosują się do przepisów, obowiązujących w trzекlasowej szkole wydziałowej.

§ 3.

Przedmioty naukowe.

1. Religia	tygodniowo	godzin	2	
2. Język polski	"	"	5	
3. " niemiecki	"	"	4	(w II. p. 5.)
4. Historia i geografia	"	"	2	

5.	Historia naturalna . . .	tygodniowo	godzin	2	
6.	Fizyka	„	„	2	
7.	Chemia	„	„	2	(w I. p.)
8.	Rachunki	„	„	2	
9.	Algebra	„	„	3	
10.	Geometria z rysunkiem geom.	„	„	2	
11.	Rysunki wolnóręczne . . .	„	„	2	
				<hr/>	
		Razem tygodniowo	godzin	28	

§ 4.

Nadzór i kierownictwo.

Klasa IV. podlega nadzorowi, ustanowionemu dla szkół wydziałowych. Bezpośrednie kierownictwo kursu należy do dyrektora szkoły wydziałowej.

§ 5.

Udzielanie nauki.

- Do prowadzenia klasy IV. ustanawia się osobnego nauczyciela z kwalifikacją do szkół wydziałowych z tej grupy przedmiotów, które ze względu na miejscowy skład sił nauczycielskich, okażą się potrzebne.
- Nauczyciel ten z pełną płacą naucz. wydział. pod względem poborów i służbowych stosunków ma być postawiony na równi z nauczycielami szkoły wydziałowej, przy której klasa II została otwartą.
- Do nauki historii, geografii, fizyki, chemii i algebry ustanawia się w razie potrzeby docentów za osobnem wynagrodzeniem.
- Za kierownictwo kursu otrzymuje dyrektor szkoły wydziałowej dodatek w kwocie 100 K. rocznie.

§ 6.

Pokrywanie wydatków i asygnowanie poborów.

- Wydatki na umieszczenie, urządzenie i utrzymanie izby szkolnej dla klasy IV. pokrywane będą według obowiązujących przepisów z funduszu szkolnego miejscowego (ust. z dnia 25 kwietnia 1894).
- Wydatki na płacę nauczyciela i ewentualne docentów, remunerację dla dyrektora oraz za godziny nadobowiązkowe nauczycieli pokrywa gmina m. Krakowa, wnosząc odpowiednią kwotę do funduszu szkolnego krajowego, z którego c. k. Rada

szkolna krajowa asygnuje w c. k. filialnej Kasie krajowej w Krakowie według przyjętych norm, przypadające nauczycielom pobory.—

Plan nauk w IV. klasie wydziałowej męskiej.

I. Język polski (5 godzin tygodniowo).

Czytanie cenniejszych dzieł literatury polskiej XIX wieku.

Najważniejsze wiadomości o głównych rodzajach poezji i prozy w związku z lekturą.

Reprodukcyja wyjątków z cenniejszych utworów, poprzednio opracowanych.

Gramatyka: Odmiana imion i słów. Części mowy nieodmienne. Składnie rzędu. Składnia w obrębie czasownika. Systematyczna nauka o zdaniach złożonych i okresach. Nauka o pisowni i interpunkcyi.

Ćwiczenia w rozbiórce zdań.

Ćwiczenia piśmienne. Co dwa tygodnie jedna praca naprzemian domowa i szkolna. Krótkie swobodne opowiadanie ustępów, opracowanych w szkole.

II. Język niemiecki (4 godziny tygodniowo).

Czytanie: Zdawanie sprawy z czytanych ustępów na podstawie stosownych pytań, retrowersya. Swobodniejsza reprodukcyja czytanych ustępów prozaicznych i poetycznych.

Gramatyka: Systematyczna nauka gramatyki w zakresie nauki o formach, a więc prawidła odmiany imion, słowa posiłkowe, czasowniki słabe i nieregularne.

Główne zasady konjugacyi regularnej i nieregularnej, tworzenie czasów złożonych. Nauka o przysłówkach i przyimkach. Składnia rzędu. Składnie w obrębie czasownika (tryby i czasy). Składnie zgody. Spójniki. Nauka o zdaniu złożonem. Nauka o szyku. Wypracowania piśmienne: Co dwa tygodnie jedno wypracowanie naprzemian domowe i szkolne. Dyktaty, opowiadania opisy na podstawie lektury szkolnej.

III. Geografia (1 godzina tygodniowo).

Powtórzenie o Monarchii austriacko—węgierskiej.

Zasadnicze pojęcie geografii fizycznej i matematycznej. Przegląd państw europejskich ze szczególnem uwzględnieniem ziem polskich. Ogólny pogląd na inne części świata.

IV. Historia (1 godzina tygodniowo).

W pierwszym półroczu powtórzenie materiału z klasy II i III wydziałowej w ogólnych zarysach ze szczególnem uwzględnieniem dziejów XIX. wieku oraz wypadków lat ostatnich.

W drugim półroczu powtórzenie dziejów polskich ze szczególnem uwzględnieniem wypadków porobiorowych.

V. Matematyka (2 godziny tygodniowo).

Powtórzenie, utrwalenie i rozszerzenie materiału naukowego z klas niższych szczególnie w tym kierunku, aby osiągnąć biegłość pewność i samodzielność w rozwiązywaniu zagadnień rachunkowych.

Cztery działania liczbami całymi, dziesiętnymi, wielorakimi.

Podobność liczb, rozkładanie na czynniki pierwsze, największa wspólna miara i najmniejsza wspólna wielokrotna.

Ułamki zwyczajne i algebraiczne, stosunki i proporcye.

Potęgowanie i pierwiastkowanie (potęga druga i trzecia).

VI. Historia naturalna (2 godziny tygodniowo)

(W półroczu zimowem 6 miesięcy):

a). Zoologia:

Budowa ciała ludzkiego ze szczególnem uwzględnieniem układu kostnego, narzędzi oddychania, odżywienia i krążenia krwi oraz narzędzi zmysłowych. Najważniejsze zwierzęta według typów, gromad i rodzin metodą porównawczą.

(W półroczu letniem 4 miesiące.)

b.) Botanika.

Najważniejsze wiadomości o rozwoju, budowie i rozmnażaniu roślin.

Opisy najważniejszych roślin krajowych i zagranicznych.

VII. Algebra.

Liczyby szczegółowe, ogólne, algebraiczne, znaki algebraiczne.

Cztery działania na liczbach algebraicznych. Wielomian, działanie na wielomianach. Ułamki algebraiczne i działanie na nich. Podnoszenie do potęgi, wyciąganie pierwiastka. Równanie oznaczone I-go stopnia o jednej, dwu lub trzech niewiadomych.

Podręcznik: Algebra Kranza na III i IV klasę.

VIII Fizyka (2 godziny tygodniowo).

Poglądowe powtarzanie i utrwalenie materiału z kl. II. i III. wydziałowej ze szczególnem uwzględnieniem mechaniki.

Maszyny parowe i motory przemysłowe. Nauka o elektryczności z uwzględnieniem elektrometrów, dynamo-maszyn, motorów elektrycznych, światła elektrycznego, promienie Roentgena i telefonów.

Nauka o świetle i narzędziach optycznych.

Podręcznik: Soleskiego, wydanie najnowsze.

IX. Chemia z mineralogią.

(2 godziny tygodniowo w I. półr.)

Powtórzenie i częściowe rozszerzenie wiadomości z chemii nieorganicznej i zaznajomienie z najzwyczajszymi znakami chemicznymi.

Powtórzenie chemii organicznej z kl. III. wydziałowej.

Poznanie i opis najzwyczajszych minerałów przy nauce chemii z uwzględnieniem własności fizycznych i krystalografii.

Najważniejsze wiadomości o budowie ziemi.

(Podręcznik do chemii nieorganicznej: Albertiego dla seminaryjów nauczyciel., do organicznej ten sam, co w kl. III. wydział.)

X. Geometria z rysunkiem geom.

Zasadnicze pojęcia geometryczne: punkt, prosta i kąty, figury płaskie; trójkąty i ich przystawanie, czworokąty, wielokąty i koło.

Powierzchnia figur płaskich i ich przemiany.

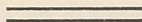
Twierdzenie Pitagorasa. Proporcjonalność odcinków i podobieństwo figur płaskich. Zasady stereometrii, powierzchnia i objętość brył. Przedstawianie punktów, odcinków figur płaskich i łatwych brył geometrycznych w dwóch rzutach.

XI. Rysunki odręczne.

Rysowanie z natury ołówkiem, węglem lub kredką rozmaitych naczyń drewnianych, glinianych lub blaszanych, tudzież rozmaitych sprzętów drewnianych, z uwzględnieniem zasad perspektywy i światłocienia. Rysowania i malowania z natury przedmiotów ze świata roślinnego i zwierzęcego. Rysowanie z modeli gipsowych fragmentów ornamentalnych, całych ornamentów plastycznych lub stylowych ozdób architektonicznych.

Książki ważne w kl. IV. wydał.

1. Liturgika	Ks. Jougana	ceną	1 K.	40 h.
2. Książka polska. Próchnicki, Wzory poezji i prozy	Wydanie IV. Lwów 1914.	"	3 "	— "
3. Gramatyka polska Małeckiego		"	2 "	40 "
4. Książka niemiecka. German.—Petelenz. Ill.	Wydanie Ill. Lwów 1902.	"	2 "	40 "
5. Gramatyka niem. K. J. Petelenz f. d. galizischen Mittelschulen.	Wyd. Ill. 1906.	"	1 "	80 "
6. Geografia. Baranowski—Dziedzicki	wyd. XI. Lwów 1906.	"	3 "	20 "
7. Karol Rawer: Dzieje ojczyste.	Lwów 1904 wyd. II.	"	2 "	— "
8. Historia austr. M. Zaleskiego dla kl. wydz.		"	1 "	80 "
9. Algebra Kranza cz. II.	Wyd. II			
10. Zoologia: Nussbaum — Wiśniowski		"	3 "	20 "
11. Botanika na kl. niż. szk. śred. Rostafińskiego		"	2 "	60 "
12. Fizyka.—Soleskiego Wyd. IV. lub Kawecki Tomaszewski wyd. VII.) 2. K.		"	2 "	20 "
13. Chemia dla szk. wydz. Albertiego				
14. Dniestrzański: Rachunki dla szk. wydał.		"	1 "	40 "

Klasa I. A. posp. Gospodarz klasy: Kazimierz Zieliński.

Zapisanych 56. Klasyfikowanych 43. Uzdolnionych do przejścia 28.

Bibro Józef
Dünner Józef
Eigerman Zygmunt
Freitag Artur
Freundlich Izak
Greschler Abraham
Grünbaum Leon
Grüner Aron
Grüner Maurycy
Horner Majer
Kacza Piotr
Langental Dawid
Liebfeld Michał
Latak Jan

Maślak Tadeusz
Perlmutter Dawid
Ritterman Juda
Rosenzweig Samuel
Scharf Leopold
Schmitrer Henryk
Skraba Henryk
Stieglitz Hirsch
Studziński Augustyn
Schwarzbrod Juda
Toper Henryk
Weintraub Józef
Weismann Leon
Zajczkowski Józef

Postępu nie otrzymało 15. Nie klasyfikowano 8. Opuściło szkołę 5.

Klasa I. posp. B. Gospodarz klasy. Michał Markheim

Zapisanych 58. Klasyfikowanych 46. Uzdolnionych do przejścia 39.

Arjan Zygmunt
Bas Hirsch Leib
Bazes Jakób
Berger Samuel
Brand Ignacy
Dünner Samuel
Erber Samuel
Freundlich Leiser
Friedner Jan
Galas Jan
German Józef
Grünspann Szymon
Gottlieb Majer
Herman Leopold
Kaczor Jan
Kalb Samuel
Käsmann Izak
Keller Benjamin
Kleinberger Aron

Kleinbändler Jozua
Kluska Rudolf
Kuczek Jan
Landesberg Aleksander
Leinwohl Majer
Löffler Bernard
Manheimer Herman
Morgenbesser Zygmunt
Nüchtern Juda
Osiek Henryk
Pufeles Izydor
Radomski Marcin
Rath Leiser
Reiter Markus
Rosner Ozyasz
Silberberg Hirsch
Schönberg Edmund
Sturmwind Salomon
Weinfeld Bernard

Zweig Gustaw

Postępu nie otrzymało 7. Nie klasyfikowano 9. Opuściło szkołę 3.

Klasa II. pospolita A.

Gospodarz klasy: Jan Dziezic

Zapisanych 47. Klasyfikowanych 40. Uzdolnionych do przejścia 36.

Bargiel Jan
 Beer Izak
 Berkowicz Samuel
 Dünner Leo
 Feiner Arnold
 Fischer Zygmunt
 Fleischer Abraham
 Fleischer Wolf
 Gadacz Maryan
 Goldberg Mojżesz
 Hirsch Herman
 Holzer Abraham
 Holzmann Aron
 Hubisz Mieczysław
 Jamka Rudolf
 Jassy Izak
 Jungman Ignacy
 Kaczor Ignacy

Kaim Bronisław
 Kleinman Samuel
 Klibanow Chaskel
 Klotz Salomon
 Künstler Henryk
 Linzenberg Fryderyk
 Marciniak Józef
 Motyka Maryan
 Perlberger Chaskel
 Pilzer Schachne
 Prokesch Joel
 Rawicz Elkan
 Rosenblum Dawid
 Schreiber Salomon
 Schwarz Kalman
 Teichmann Selig
 Tekelli Jan
 Weinfeld Akiwe

Postępu nie otrzymało 4. Nie klasyfikowano 1. Opuściło szkołę 6.

Klasa II. posp. B.

Gospodarz klasy: Rudolf Lesiecki

Zapisanych 46. Klasyfikowano 40. Uzdolnionych do przejścia 24.

Birnbaum Mojżesz
 Buchsbaum Markus
 Cypes Daniel
 Einhorn Juda
 Ginter Abraham
 Gniadek Tadeusz
 Goldschneider Izak
 Grünberg Adolf
 Horner Salomon
 Jewuła Ignacy
 Kotłarczyk Jakób
 Matula Alojzy

Metzendorf Chaim
 Michalik Felks
 Michnik Wilhelm
 Rausch Meilech
 Rybarski Jan
 Schmalhosen Szymon
 Schnell Dawid
 Schön Markus Aron
 Schreiber Schulim
 Silberstein Jakób
 Szywała Julian
 Zanger Mojżesz

Postępu nie otrzymało 16. Nie klasyfikowano 3. Opuściło szkołę 3

Klasa I. wydział. B.

Gosp. klasy: Maksym. Morecki

Zapisanych 62. Klasyfikowanych 56. Uzdolnionych do przejścia 29.

Adler Abraham
 Adler Berisch
 Bienenfeld Salomon
 Bierer Izak
 Dym Feiwel
 Fischer Maurycy
 Freundlich Salomon
 Ginzig Natan
 Hirsch Emanuel
 Immerglück Leon
 Kaufmann Samuel
 Klein Maurycy
 Kluger Norbert
 Kornblum Dawid

Leibel Emanuel
 Lemberger Feiwel
 Löwenstein Ozyasz
 Ohrenstein Berisch
 Ortner Szymon
 Osiek Samuel
 Rittner Mojżesz
 Rosengarten Abraham
 Sagan Majer
 Schaffer Leon
 Schüssler Józef
 Stern Naftali
 Stimler Markus
 Weinreb Salomon

Wetstein Wolf

Postępu nie otrzymało 17. Nie klasyfikowano 2. Opuściło szkołę 4.
 Do egzaminu poprawnego przypuszczono 10.

Klasa II. wydziałowa

Gospodarz klasy: Franciszek Kowalski

Zapisanych 66. Klasyfikowano 59. Uzdolnionych do przejścia 28

Abusch Izak
 Blitz Aron
 Brandsdorfer Feiwusch
 Braus Józef (młodszy)
 Fogler Samuel
 Frey Maurycy
 Glückmann Gedalje
 Goldberger Chaskel
 Goldfluss Samuel
 Grünberg Jakób
 Haubenstein Izak
 Helberg Jakób
 Janczur Eugeniusz
 Keiner Samuel

Kornblum Bernard
 Ohrenstein Juda (młd.)
 Ohrenstein Juda (star.)
 Popielak Mieczysław
 Rothblum Edward
 Schaffer Łazarz
 Scheuer Leopold
 Schlein Jakób
 Schmerler Juda
 Schöherz Hirsch
 Silbiger Abraham (star.)
 Sysło Tadeusz
 Wurzel Natan
 Zuckermann Salomon

Postępu nie otrzymało 19. Nie klasyfikowano 2. Opuściło szkołę 5.
 Do egzaminu poprawnego przeznaczono 12.

Klasa III. wydziałowa **Gospodarz klasy: Leon Silberstein**

Zapisanych 35. Klasyfikowanych 33. Uzdolnionych do przejścia 16.

Baran Izidor	Monderer Fryderyk
Baumann Chaim	Ohrenstein Juda
Drezdner Abraham	Rosenlicht Binem Leib
Friedner Leopold	Schudmak Uszer
Immerglück Leib	Singer Abraham
Kossek Henryk	Spanlang Samuel
Lederberger Izak	Weiss Izrael
Löffler Ozyasz	Zimmetbaum Henryk

Postępu nie otrzymało 11. Opuściło szkoły 2.
Do egzaminu poprawczego przeznaczono 6.

Klasa IV. wydziałowa. **Gospodarz klasy: Dawid Wohlmuft**

Zapisanych 33. Klasyfikowanych 26. Uzdolnionych do przejścia 17.

Balczarski Feliks	Knieszner Rudolf
Czajkowski Kazimierz	Konturek Stanisław
Daniel Tadeusz	Lebwohl Samuel
Długosz Józef	Majcher Wilhelm
Jaworski Jan	Nalepa Stefan
Kijania Piotr	Nussbaum Majer
Klein Zygmunt	Seńkowski Stanisław
Kling Jakób	Spira Maurycy

Wojtas Stanisław

Postępu nie otrzymało 0. Nie klasyfikowano 1. Opuściło szkołę 6.
Do egzaminu poprawczego przeznaczono 9.

Wynik klasyfikacyi za rok szkolny 1913/4.

Klasa	Zapisanych	Uzdolnionych do przejęcia	Nieuzdolnionych	Może poprawić po wakacyach	Klasyfikowano ogółem	Nie klasyfikowano	Opuściło szkołę	Umarto	% niezdolnionych
I. posp. A.	56	28	15	—	43	8	5	—	34.9
I. „ B.	58	39	7	—	46	9	3	—	15.2
II. „ A.	47	36	4	—	40	1	6	—	10.—
II. „ B.	46	24	16	—	40	3	3	—	40.—
III. „ A.	56	39	11	—	50	4	2	—	22.—
III. „ B.	56	24	16	10	50	4	2	—	32.—
IV. „	59	27	20	6	53	4	2	—	37.7
I. wydz. A.	61	20	21	11	52	2	7	—	40.4
I. „ B.	62	29	17	10	56	2	4	—	30.3
II. „	66	28	19	12	59	—	5	—	32.2
III. „	35	16	11	6	33	—	2	—	33.3
IV. „	33	17	—	9	27	1	5	—	—
Ogółem	635	327	157	64	549	40	46	—	29.—

W stosunku do zapisanych klasyfikowano 86.5% W stosunku do klasyfikowanych otrzymano postęp 71.—%

